

Antoni Vila Arrufat, sabadellenc preclar i glòria de l'art català

Per Joan A. Maragall, de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi

Sembla que no hagin passat seixanta anys des que un dia del 1926 aparegué, a la Sala Parés -poc temps després d'haver-la jo adquirida-, un home venerable, amb barba blanca i barret negre d'ales amples, que em va demanar per exposar a la galeria, tal i com ho havia fet en l'època del Sr. Parés. Jo no el coneixia, però el Sr. Josep Soler, antic col.laborador de la Galeria, em digué que es tractava d'un bon pintor, que es deia Joan Vila Cinca: l'exposició es celebrà amb èxit en una de les saletes que aleshores dividien la gran sala actual. El record inesborrable del seu tracte i de la seva bonhomia el mantinc ara, i se'm fa novament present cada vegada que veig entrar, a la galeria, el seu fill Antoni Vila Arrufat.

També és ara una figura venerable, que camina amb la pausa del seu pare, que enraona també amb calma i mitja veu; que diu sempre les paraules justes i precises i no en dia cap de sobrera, que és igualment la imatge de la bondat, de la serenitat, de la integritat i del bon quefer.

Els temps han passat llargs, la pintura naturalista de molts artistes del començament del 1900 ha quedat com un record testimonial d'una època post-romàntica, que naixia paral.lela amb la Renaixença literària i cultural. Aquelles obres, llavors tan fidels a la realitat, són ara peces històriques de tota una època, que a mi em va tocar de viure molt cap al seu final. Antoni Vila Arrufat s'inicià llavors en la pintura, però amb un aire diferent, perquè ell era fill d'una època Noucentista que havia informat fortament la seva personalitat. Un cert retorn a les formes clàssiques s'havia imposat en molts pintors, encoratjats per la influència d'Eugeni d'Ors, veritable creador d'aquell corrent renaixentista que defensà des del seu famós "Glossari" i en molts altres escrits.

Aquell jove tenia uns 30 anys quan el seu pare exposava per darrera vegada a la Sala Parés; portava dintre seu un esperit nou, fill d'una joventut valenta i ardida, que es mirava el futur amb optimisme i trencava molts motllos del passat, respectant-ne, però, les essències, i assegurant, així, una continuïtat de l'obra ben feta, que no ha mort mai, encara que canviïn totalment els seus mòbils creadors.

Amb aquestes premisses familiars, i

Foto d'E. Vila Delelós.

sota la influència dels nous aires que llavors corrien, Vila Arrufat trobà davant seu un camp amplíssim, en el qual podia projectar, en el seu futur, tota la seva obra, sense les limitacions que potser havien informat la pintura immediatament anterior.

Tot i aquesta adscripció al Noucentisme, que li ha estat donada per crítics i historiadors, Vila Arrufat ha estat sempre un artista independent, una mica allunyat de la seva generació, i amb una personalitat molt pròpia i profundament manifestada, perquè ha estat un gran treballador, constant i responsable, que ha acceptat tots els reptes que li han estat presentats en oferir-li grans decoracions murals, que constitueixen bona part de la seva obra pictòrica. Va començar-les l'any 1925, a l'altar de Sant Roc i Sant Sebastià del Gremi de Fabricants de Sabadell, a l'Església de Sant Fèlix, i les va seguir de forma continuada fins l'any 1965: testimonis d'aquesta activitat mural es troben a les Esglésies de la Concepció i de Sant Vicenç, a la farmàcia de Joan Garriga, al Santuari de la Salut, a la Caixa d'Estalvis i al Gremi de Fabricants de Sabadell, a l'Ajuntament de Barcelona, a la casa Bartomeu -ara convertida en Centre de Documentació Musical- i en molts oratoris particulars de Barcelona i d'altres poblacions de Catalunya i l'Argentina. Totes aquestes pintures el situen, sens dubte, com un dels grans

mestres de la pintura mural que ha tingut recentment Catalunya, pintures en bona part de caràcter religiós, però també moltes de caràcter civil; la majoria d'elles es conserven i són veritable testimoni de les altes qualitats de Vila Arrufat per les composicions murals.

Paral.lelament, l'artista s'ha dedicat sempre a la pintura de cavallet, principalment en temes de figura, i ha donat a la pintura catalana un conjunt d'obres exemplars, de caràcter molt personal, molt independent, de tendència clàssica, però amb una expressió molt actual. Els seus models han estat, moltes vegades, la seva pròpia família, la qual cosa ha donat un tó d'intimitat a la seva obra. No ha defugit, però, en determinades ocasions, principalment a París, els temes urbans i en diverses èpoques ha fet retrats, interiors i grans composicions, que avui són peces cabdals de la pintura catalana contemporània, bona part de les quals es troba en els museus, tant locals com internacionals.

Tot això li ha fet merèixer molts premis, medalles i distincions, que no és aquí el lloc d'enumerar, però que afirmen un reconeixement oficial i públic de la gran vàlua d'aquest artista.

Els que el coneixem bé i hem seguit tota la seva obra trobem que hi ha una fusió total entre l'home i l'obra: la mateixa bondat, la mateixa serenitat, la mateixa independència, la mateixa exigència, la mateixa integritat que hi ha en un, es trasllueix, també, en l'altra; és a dir, l'home i l'obra són com una sola cosa que Catalunya ha tingut el do de rebre, perquè serveixi d'exemple d'una de les facetes més netes i clares d'una època turbulenta que, afortunadament, no ha exercit la seva influència en l'obra de Vila Arrufat; ell s'ha mantingut a part, de vegades isolat, però sempre "ell mateix", sense tòrcer-se a cap "isme" i mantenint, tothora, la seva personalitat ben acusada.

És just que "Quadern" vulgui dedicar una edició monogràfica a Antoni Vila Arrufat, sabadellenc preclar i glòria de les arts catalanes.